7. ԹԱ ՀՈՒՆՑ Ա ՉՈՐԲԱՆԸ ԹԱՔԱՎԸՐԵՆ ԸԽՃԸԿԱՆՆ ՕՋՈՒՄ

Մին մըծացած, յաշը շատ անցկըցրած թաքավըրըու մին շատ ղաշանգյ ախճիկյ ա ինում։ Ախճիկյը վըեր մըծանում ա փարկվելի տըեռնում, թաքավըրըն ասում ա.—Հու վըեր կարե քառասուն մեշուկ կյարին, քառասուն մեշուկ ցորենը, մինգյել քառասուն մեշուկ կորեկը խառնե, իրեք ամսում ճոկե, ախճիկյըս նրա յըմ տամ։

Տրանա ետը թաքուհին կյամ ա թաքավըրըեն կոշտը, ասում.

—Մունք մըեր կյանքըեն լավ վախտն անց ընք կըցըրալ, թող մըեր ըխճըկանը հունց տղա թուշ ինի, վըեր կարե ծովըեն ղըրաղըեն մըեր պըլատեն քշտին ծոկնու վըըկուտա մին մըեծ պալատ վըեննը կըցնե, հունց ինի, վըեր քշըրհնեն նան դիբոռըռըգյոննին ռօւը բիրըադի ինի մաշին, համ էլ ըխշարքես սօըրթա բարն ընդըեղ ինի։

Թաքավըրըն ռըրան պայմանը նան կնգանը տինիլիս պայմանը բիրադի յա ռըրան եըգյիրը հըրացնում։ Էտ հրամանը կյիրում ա, ըխճըկանը նկարն էլ նըեստա տամ, իսկ փըրարցավուցան հու վըեր կարե վուշ էտ պայմանը կըդարե, կլոխը կտրել ա տամ։ Տրա հետե յել ռըրան պըլատեն ըռաշին մին մըեծ փոս ա կտրըել տամ, վըեր էտ կլխըննեն կտրած մարթիքյը լոխ նի տան մաշը։

Էտ երգյերին չի՞հիլներան հու վըեր Թաքավըերեն ըխճըկանը նկարը տըեսնում ա, խըլքըհան ա ինո՞ւմ։ Լոխ կյամ ըն Թա պայմանը կըդարեն, կըլխըննեն կտրել ըն տամ, մնամ ըտըեղ։ Երեգյ ա մնամ վըեր փոսը լըսնե, մին շենում մին շատ քյասիր չոբան ա ինո՞ւմ, տրա յել վըեչ մին պեն չի ինո՞ւմ, մենակ մին պառավ մար ա ինո՞ւմ, վըխճըրնըեն տամ ա մորը, վըեր պահե, ինքյն էրկու հաց տինո՞ւմ հիյրումը, մին ըստաքան էլ պեսոկ յոր օնում, մորն ասում.—Քյինամ ըմ Թաքավըերեն ախճիգյն օզըեմ։ Մարը հիշքան ղաշանք-պըղատանք ա անում, վըեր տղան ծըրա՛ն մենակ, իրեսը տափըեն չըԹողե, անչուկ չի օնում, ասում ա.— Տու մենակ աղոԹկ ըրա, վըեր պենճըրըս հաջող անց կենա, մնըցածեն նհըետ կործ չօնըես։

Տղան հղե յա ինում։ Վըեր շատ քյինամ ա, տըեսնում ա հղըցեն մաշին էնքան մըրչեմնը հըվաքված, վըեր վըեննը տինիլի տըեղ չի կա։ Տա պեսուկը կես ա անում, կեսը հղըցեն տակըեն շաղ տամ, կեսը՝ կլխըեն։ Մըրչըմնըեն հըվաքվում ըն հղըցըեն էրկու ճնգյո՞նը, հղըցըեն մաշը մնամ ա պեց։ Զոքանն օզում ա էտ պեց տըեղավն անց կենա, մըրչըմննըերեն մըեծը տրան մուտանում ա, ասում.—Զոքան ախպըեր, տու վըեր էտ լիվըԹունը մըեզ ըրալ ըս, քեզ էրկու մըրչեմնու Թըե ըմ տամ, վըերդեղ վըեր տիժա՛ր տըեղ ինգյիս, ծըրծըր կըեքսիս, լոխ էն ընք իննա՛կան քըշտիտ։

Զոքանը Թըեեըը յոր ա օնում տինո՞ւմ ծուցըեն ջուրումը, կյամ Թուշ Թաքավըերեն պըլատըեն առաշը, քյինա՛մ խնամախոսըեն քարեն նստում։ Թաքավըերը մարԹիքյ ա ղարկում, տահանք հըրցնում ըն.—Զոքան ախպըեր, Թաքավըերն ասում ա՝ հինչ ը՞ս օզում, բա՛լի փող յա օրիշ պեն ա հարկավըեր, ասըե՝ քեզ տանք, քո մոր աշկը հղեց ա, եր կաց քյինա՛։ Զոքանը տահանց ասում ա.—Ես փողու յա օրիշ պեննու հետե չըմ եկալ, ես եկալ ըմ Թաքավըերեն ախճիգյն օզըեմ, քյնցեքյ Թաքավըերեն ըսեցեքյ՝ հինչ պայման տինում ըս, չոքանն օզում ա կըդարե։

Խոսկը տանում ըն Թա՛քավըերեն հըսցնում, Թաքավըերը մտածում ա, ասում ա հա՛լբաԹ տրանում մին հինա՛ր կա, վըեր ըոխսկ ա ըրալ, եկալ։ Քյինա՛մ ա Թաքուհուն նհըետ խոսում, ասում ա.—Հենց ա՛սըրըն, Թա չոքանը մըեր տիրա՛ծ պայմանը կըդարեց, մըեր մադար-գյո՞նգա՛ր ախճիգյը պիտի տանք էտ սարան փըռնածըե՞ն։ Թաքուհին ասում ա.—Վըեր լա՛վ ինի, խըելումք ինի, հինչ ա՞նըենքյ, Թա չոքան ա։

Թաքավըրը հրաման ա տամ, չուբանըեն տանում ըն հա-
մամ, լըղըցնում, իրեսը-կլո̈խը վըեր անում, շորերը փոխում, տրանա ետը մին լա̈վ օթաղ տամ, օտում ա—խմում, պեն անում։ Ձորանն ուրա̈ն մտկումն ասում ա.—Դե, հալա̈ մին իրեք-չորս ամըես մըրթըվարի կապըրեմ, թաքավըրը ետնան ինձ ըսպանում ա, ըսպանըե։

Մին գշեր չոբանն ըրազումը մըշըմններըեն թաքավըրըեն տըեսնամ ա, տա չուբանըեն ասում ա.—Պա քեզ ասալ չը՞մ, վըեր նըեզ տըեղ ինիս, թըեւերն ուրո̈ւր կըքսիս, կյիլա̈կան ընք քեզ գյո̈մագյ անըենքյ։ Ձորանը քունըտըեղա եր ա կենում, մըրշըմններըեն թըեւերը ջուրան տո̈ս օնում ուրո̈ւր քա̈մ, մըրշըմններըեն լոխ հըվաքվում ըն ըտըեղ, մին գշերումը քառասուն չուվալ ցորենը, քառասուն չուվալ կյա̈րին, քառասուն չուվալ կորեկը ճոկում, ածում չուվըլնեն։

Քշերավ չոբանը եր ա կենում չուվըլնըեն ցեց տինում, մարթ ղարկում թաքավըրըեն կուշտը, թա ըսեցեքյ ուրա̈ն մարթիքյը յոր օնըեն, կյա̈ ճոկած ցորըենը, կյա̈րին նան կորեկը տըեսնա։ Քյինա̈մ ըն թաքավըրըեն ասում, թաքավըրըն ուրա̈ն նա̈զիր-վեզիրավը կյամ ա ճոկած, պատնըյեր տիրա̈ծ չուվըլնըրեն եշում, մնամ պըերանը պեց։

Տրանա ետը թաքավըրը չուբանըեն ասում ա.—Քու մար նիգյա̈րան կինի, իրեք օր պեց ըմ թողում, քյինա̈ տըես, եքյ Ձորանը թա՝ թաքավըրըն ապրած կենա, ես կործավ ըմ եկալ, մինչև վըեր պըծնըեմ վուչ, մինչև վըեր մուրազըես հանըեմ վուչ, վըեչ մին տըեղ քյինա̈լ չըմ։ Թաքավըրը թա՝ տու վըս գյո̈ւղո̈մ, վըեր խոփ յա, քյինա̈ ծովըեն ղըրաղըեն եշի, մին լա̈վ տըեղ քթի, պալատը շինի։

Ձորանը քյինա̈մ ա ծովըեն ղըրաղը, մտածում, մտածում, գյո̈ւղո̈մ չի, թա հինչ անըե։ Եշում ա, տըեսնում ճիրին ղըրաղըեն ցամաք տըեղ ծովըեն լափուն մին շատ ղա̈շանգյ ծո̈կուն ա քցա̈լ, յոր ա օնում ճիրին մաշին պեց թողում։ Մխըրե քյինամ ա, տըեսնում էտ ծո̈կունը նորից ինգյա̈ծ ցամաքը, օղում ա թա ըստակե, էլլա յա յոր օնում, քցո̈մ ճո̈ւրը։ Ծո̈կունը կլո̈խը ճիրա̈ն տո̈ս ա օնում, ասում.—Ձորան ախպըեր, վըեր տու ինձ մահա ըղազալ ըս, մաշկաս մին թըեփ պոկե, վըեր նըեզ տըեղ ինգյիս, կերիս, կյիլա̈կան ըմ քեզ հըսանըեմ, հինչ վըեր օզըես, քյո̈մա̈գյկանըեմ։

Ձորանը ծուկնըեն մաշկան թըեփը պոկում ա, տինում չուբումը, քյինա̈մ պըլատըեն հետե մին լա̈վ տըեղ քթենո̈մ, մարթ

ղարկում Թաքավըրըն կոշտը, Թա էսքան ուստա, էսքան փա՛հ-լա՛, էսքան ղում, էսքան կեր ղարկեւ

Հինչ վըեր չորանն ասում ա, Թաքավըեքը լոխ ղարկել ա տամ։ Զորանը բինա՛վրա՛ն կորել ա տամ, կերն անըել տամ, Թըեփն էրում, ծօ՛կումը կյամ ա կոշտը, հըրցնում ա, Թա հինչ ա՞ պըտահալ, ասըն՝ տըեսնամ հի՞նչ կա։ Զորանն ասում ա.— Ըստըեղ ծօ՛կնու վըսկուտա մին հունց պալատ պիտի շինիմ, վըեր թշըր՞նեն ըրեեն լուսը նան դիրրգյոնըեն ըրեեն լուսը բիրադի մաչին ինին, էնքան ծօ՛կնու վըեսկուտ պեր, վըեր էս պըլատըեն հերիքյ անըե։

Ծօ՛կումը նի յա մննում ծովը, քշանում ծովըեն տակը, մին վախտ չորանը եշում ա, տըեսնում ծովումը հիչքան ծօ՛կուն կա, ամըեքյա մին ծօ՛կնու վըեսկուտ եր կալած, կյամ ըն բիդի ծովըեն ղրաղը։ Ծօ՛կներն էնքան քյինամ ըն կյամ, էնքան վըեսկուտ ըն պիրում, վըեր պալատը շինիլա՛ն եոը մին խիլլա՛ յել մնամ ա։ Զորանը մարԹ ա ղարկում Թաքավըեքըեն կոշտը, վըեր կյա՛ն եշին, տըեսնան։ Թաքուհին Թաքավըեքըեն ասում ա.—Պալատը մըեր ըխճըկանը հետե յա շինվա՛լ, ախճիգյն էլ տանենքյ, տըեսնանք հավան ա կենո՞ւմ, Թա՞ չէ։ Ախճիգյն էլ յոր ըն օնում, նազիր-վեզիրին նհըետ քյինա՛մ պըլատըեն եշում, մնամ պիըրըննըեն պեց կալած։ Թաքավըեքըն ծ՛րա՛ն պըլատան չեըը էտ նոր շինա՛ծ պալատը գյիթենե յա մըեկնել տամ, վըեր ծ՛րա՛ն ախճիգյն էտ գյիրըընուցավը քյինա՛։

Թաքավըեքըեն ախճիգյը քյինա՛մ ա պըլատըեն եշում, չատ հավան կենում, տըղըեն ասում.—Քյինա՛ չոռ եք, ինձետ հունց բար պեր, վըեր տրանա մենակ իմ պըլատումըս ինի։ Զորանն ասում ա.—Ես ինձ հաշե ըմ անում Թաքավըեքըեն կուճուր տղան, Թող Թաքավըեքըն ինձնհըետ էրկու հոքի յել տինի, նահանց հաշե կանըեմ ծ՛րա՛ն մըեծ տղեքյը՝ իմ մըեծ ախպերքը, էն վախտը բիրա՛դի կըքյինանք ախշարքըս չոռ կյանք, էտ բարը քԹենանք։

Թաքավըեքըն ծ՛րա՛ն մոտե մարԹուցն անա էրկու հոքի յա տամ՝ մինը լափ մըեծ, ամըեն հինչում փորցված, մինն էլ նրանա մխըըե կուճուր։ Կյամ ըն չուրանեն կոշտը, իրեքան ըխպըրանում ըն, ամեքյա մին հրեղան ծի նստում, հղե ինա՛մ, քյինա՛մ։ Քյինա՛մ ըն, քյինա՛մ, մին հեռու տըեղ մին քյալվասարա յա պըտահում։ Ըտըեղ վըեր ըն կյամ, հաց օտում, ծիյանցը խոտ տամ, ճօ՛ւր տամ, դինչըցնում, հղե ինա՛մ։ Տըեղատ էլ իրեք հղե յա ճոկվում, հըըցոցը ղրաղըեն էլ մին քյալվասարա յա ինա՛մ։

3—432

Մալըհաթ ըն անում, վըեր եա տըռնալիս հու ճեղլի կյա, էտ քյալ-վասըեն քշտին կենա, մինչև ծըրանք էլ կյան, բիրաղի քյինան թաքավըերեն ըճխըկանը կոշտը։

Հղե յըն ինում, քյինամ։ Մըեծ ախպըերն աչի ընգյօննի հըղըցավն ա քյինամ, մաշնակը՝ մաչի հըղըցավը, կուճուրն էլ՝ ծմխի հըղըցավը։ Կուճուր ախպըերը քյինամ ա տըեսնում հըղըցումը մին մըեծ, սիպտակ մըրքավուր մարթ նստած։ Էտ մարթն ասում ա.—Թա՛լա, ջա՛հիլ ըս, ըստըեղավ քյինողը եա կյամ չի, եա տըեռ քյինա։ Զոքանն ասում ա.—Ես հըղըես քյինալ պիտիմ, թա պեն օնըես ըսելի, ասըե։ Հլիվուրն ասում ա.—Դե, վըեր քյինամ ըս, մըրքես մաչին մին պիլանի կա, եր կալ, հարկավըեր կըկյա։ Տա ծըեռքը տանում ա, մըրքեն մաչին պիլանին յոր օնում։ Վըեր օղում ա թա հղե ինի, հլիվուրն ասում ա.—Վըեր խիլլա քյինաս, առաչըետ մին պեցու սար ա կլիլական, էտ սարըեն կլխըեն մին պառավ կնեգյ նստած, չխարակ ա մանում, վըեր մին կես վերստ մնա թա հասնըես սարըեն կլոխը, ծիյատ վըեր կըկյաս, քմակավն անց կենաս, պառավըեն թաքուն խըետտես, կլխավը լոք տաս, ասըես՝ ես եկալ ըմ։ Նրանա եար ինքյը քեզ ըոըլական ա, թա հինչ պիտի անըես։

Զոքանը հղե յա ինում, քյինամ։ Վըեր կես վերստ ա մնամ թա սարըեն հըսնե, ծիյան վըեր ա կյամ, ծին մին դալդա տըեղա կապում, ինքյը թաքուն քյինամ պըռավըեն մաչկանը տո՞ւս ծըեռքերը եա տանում, խըետտում, կլխավը լոք տամ, ասում.—Ես եկալ ըմ։ Պառավը թա՝ վա՜յ, քուռանան քո մոր աչկըերը, վըեր քեզ զարկալ ա ըստըեղ։ Վըեր իտի յա ասում, էտ սհաթըեն շուքաննեն մարն ծըրանց տանը քուռանում ա։ Պառավը եռնան ասում ա.—Դե, վըեր եկալ ըս, քյինա ծիտ նստըե, հղե իլ, հըղըցումը քեզ մին մըեծ, ջանավար օց ա պըտըհըլական, տրան վըեր տըեսնաս, ծիյիտ փորըեն տակըեն ղամչավը հունց կըթխես, վըեր մին զոլ կաշի եր կենա, եռնան քմըկիտ եչիս վուչ, ծիտ կըքշիս, քյինաս, օցը կլիլական ա առաչըետ, վախըես վուչ, նա քեզ լոխ կասըե, թա հինչ պիտի անըես։

Զոքանը քյինամ ա ծին նստում, հղե ինում։ Վըեր էտ օցըեն պըտահում ա, ծիյին փորըեն տակըեն ղամչավը հունց թխում ա, մին զոլ կաշի յա եր կենում։ Ծին քշում ա քյինամ, օցը կյամ ա տո՞ւս կյամ առաչը, ասում.—Վըեննը կաց, ինձանա վախըես վուչ, վըեր քյինաս, ըռաչիտ էրկու մազնիտու սարեր ըն պըտըհըլական, տահանք շատ ճիլը-ճեղլի քյինամ ըն—կյամ, ծըրծըր թխում, էլլա

ետ տըեռնում. էտ սըրերան վրեր մուտանաս, ծիլիտ փորըեն տակըեն ղամշավը հունց կըթխըես, վրեր էրկու զոլ կաշի եր կենա, ճեյլի քշիս, էտ սըրերեն ղաթավն անց կեննաս, հետատ հիշքան ծեն տան, եա եշիս վուշ, ղաթավն անց կըկեննաս, տո՛ւս ըս կյիլա՛կան էն մըեծ ախշարքը, մեհենգյ կոռնըտ պիցըրցըրու, կյամ, հա՛լա էլ ըմ քեզ հարկավըեր կյիլա՛կան։ Զոքանը կոռնը պիցըրցընում ա, օցը կուռնավը պիցրա՛նում ա շուրանըեն անավ տամ, կլո՛խը վիզա՛վը տո՛ւս օնում։

Զոքանը ծին քշո՛ւմ ա քյինա՛մ էտ սըրերեն ըռաշին վըեննը կեննում, եշում, տըեսնում սարըերը մին ըշկըճըպումը տասսը հետ քյինա՛մ ըն կյամ, ո՛ւրո՛ւր թխում, էլլա եա տըեռնում։ Տա ծիյլին փորըեն տակըեն հունց թխում ա, վրեր էրկու զոլ կաշի յա եր կեննում։ Ոին քշո՛ւմ ա սըրերեն ղաթավը ճեյլի անց կեննում, տո՛ւս կյամ էն զոլը, եշում, տըեսնում մին հունց ախշարք, վրեր ծառերը, քոլըերը, սարըերը, ամմըեն հինչ տարըեն տասներկու ամըես կանանչ ըն ինո՛ւմ, ամմըեն հինչավ լիգյը, բոլլուղ։ Տրա առաշն էլ մին հունց ախճիգյ ա կյամ, վրեր իրիքյնակըեն կառըեն՝ տու հեռու կաց, եա ըմ լո՛ւս տամ։

Էտ ախճիգյը տրան վրեր պըտահում ա, ասում ա.—Զոքան ախպըեր, ծիլիտ հա՛քյին սըրերեն ղաթումն ա մնացալ, մեհենգյ եա քեզ հունց հրեղան ծի կտամ, վրեր հիշտըեղ օղըես, քեզ կըթռշըցնե, տանըե հացընե, մեհենգյ ասըե, տըեսնամ օրիշ հինչ ըս օզում։ Զոքանն ասում ա.—Ինձ հանց բար տո, վրեր տրանա մենակ իմ տանն ինի։ Ախճիգյն ասում ա.—Տու վրեր էտքան շըրշարվալ ըս ծըեր թաքավըերեն ըխճըկանը հետե, նա իմ ծիծիյնըս էլ չա՛ժի, եք ինձ օզըե, մնա մըեր երգյիրումը, ըստըեղ ամմըեն հինչ լա՛վ ա, վըեշ մին մարթ, հեյվան, ղուշ ըստըեղ մըեռնում չի։ Զոքանն ասում ա.—Խոսկ չօնըեմ, տու շատ ղա՛շանգյ ըս, ամմա եա մըեր երգյիրին մարթն ըմ, պիտի եա տըեռնամ, եա մենակ մինին ըմ սիրա՛լ, պիտի քյինա՛մ նրա կոշտը հանըեմ, մըեր երգյիրումն էլ վրեր մըեռնեմ, նրա վըեղը ինձիրա թիթև ինի։ Ախճիգյն ասում ա.—Քու օղածըտ մին տռնըերը կապ ութաղում ա, վրեր նրա պիլա՛նին քթենվա, մենակ էն վախտը կըկարըես ծըեռքըտ քցիս։ Զոքանը ջուրան մին պիլա՛նի յա տո՛ւս օնում, տամ ըխճըկանը։ Ախճիգյը պիլա՛նին դա՛տին ճըեղա՛նշո՛ւմ ա, յոր օնում քյինա՛մ քըլլած օթաղը պենում, մին շո՛ւշո՛ւ ըմանու մաշի մին տեղեն տանձ ա ինո՛ւմ, տո՛ւս ա օնում տամ ո՛ւրա՛ն, ասում.
—Տար նշընըծացավըետ տո. վրեր օտըե, լափ ա ղըշընգյիննա՛կան, մեհենգյ մըեր ծիյանցան մինը նստըե, քյինա՛ կոշտը։

Ջոքանն ըխճըկանն անա շատ շնուրհակալ ա տըեռնում, ծիյանցան մինը նստում, տանձն էլ յոր օնում, քյինամ տöս կյամ քյալվաըըրեն կոշտը, վըերդըղան վըեր իրեք ախպըերքը ճոկվալ ըն։ Մաշնակ ախպըերը քյեցած ա ինöմ մին ըխպըրու կոշտ, տըեսնում ժողովուրթը տըեղ հըվաքված, քյեփ ըն անում, öրäն էլ ծեն ըն տամ, պիրում նստըցնում։ Տա յել լäվ երք ասող ա ինöմ, öրան յիրքըրավը, խըղըրավը տահանց ուրխըցնում ա։ Էտ երգյիրին Թաքավըերեն տղան էլ ա էտ քյեփումն ինöմ, տա յել պիտի էն մին օրը փսակվըե։

Թաքավըերեն տղան տրան տանում ա öրäն հըրսանեքյը, տա հունց երք ա ասում, հունց խաղ ա ասում, վըեր հըռհնըցուվըեն ըըեռոը տըկըտիյեր ա ինöմ, տրան Թաքուն ասում ա.— Վըեր տու ինձ օղըես, ես Թաքավըերեն տղըեն անա եռ կըտըեռնամ, կյամ քեզ։ Տա յել ասում ա.—Ես նրա նհըետ հաց ըմ կըտրալ, կարել չըմ նրան ղարաղ անըեմ։ Հըռհնացուն öրäն ծուցան մին հիլի յա տöս օնում, տամ էտ տղըեն, ասում.—Եր կալ, ինձäնä հիշատակ պահըե, հիբը վըեր ինձ մըետըըտ քցիս, հիլում կըյեշիս, պատկըրըս մաշին ուրվըըական ա, հöր անում էլ տաս, հիլում մաշին տըսնըըական ըս, եռնան, վըեր նըեղ տըեղ ինգյիս, մաշին եշիս, պենըտ աչ ա քյիննöկան։

Տա հիլին յոր ա օնում, լոխճումն շնուրհակալ տըեռնում, ծին նստում կյամ քյալվաըըրեն կոշտը, եշում, տըեսնում կուճուր ախպըերը հաց քցäծ, օղում ա օտըեն։ Տըեղ պռոշտի յըն անում, հենց պռոշտի ընեըիս վախտն էլ եշում ըն, տըեսնում մըեծ ախպըերը եկավ։ Նստում ըն մին լäվ քյեփ անում, եր կեննում, վըեր հղե ինին։ Մըեծ ախպըերն էլ öրäն նհըետ մին գյäրä յա պերալ, վըեր յիրäն նստըես, մին ըշկըճըըպումը հիշտըեղ օղըես, քեզ ընդըեղ կըհըըցնի։

Իրեք ախպըերն էլ էտքան վախտ Թաքավըերեն ըխճըկանը հետե յըն իլäլ չըրշըրվելիս, իրեքան բիրäդի ըխճըկանն անումը տամ ըն, հիլում եշում, տըեսնում հիվանդ, հոքուն յիրä։ Միյանցավ կարըել չըն հանըեն։ Միյանքը ծախում ըն, իրեքան բիրäդի գյիբին յիրä նստում, մին ըշկըճըըպումը հըսնում Թաքավըերեն ըխճըկանը Թäղըä պալատը, կուճուր ախպըերը տանձը տöս ա օնում տամ öրäն, օտում ա, լöվանում. էնքան էլ ղըշընգյանում ա, վըեր եշել չի ինöմ։

Մեհենդյ խոսկ ա ինգյöմ, Թա Թաքավըերեն ախճիգյը հուպիտի օղըե։ Պըլատեն մարթիքյը հըվաքվում ըն մալըհաթ անում,

ասում, վըեր հիլին չինա̈ր, կարել չին գլիգա̈ն, թա ախճիգը հիվանդ ա, վըեր գյա̈րա̈ն չինա̈ր, կարել չին ճըլլի տըեղ հանին, վըեր տանձը չինա̈ր, ախճիգը հինչ պիտի՞ օտար, վըեր լո̈ւվանար։ Իտի ասում ըն, խոսում, վըեչ մինն էլ կարում չի գլիգա̈, թա ախճիգը հու պիտի օղըե։ Ախճիգյն էլ խոսկ ա յոր օնում, ախպորցն ասում.—Տուք իրեքըտ էլ ինձ ուզելի հեռե քանի տարե շըրշարվալ ըք, իրեքըտ էլ հունց պեներ ըք ծըռքըընեռ քցա̈լ, վըեր առանց մինն ինիլի կարել չիքյ ինձ լո̈ւվըցնեքյ՝ վըեր հիլին չինա̈ր, կարել չիքյ ինձ տըանիքյ, գյա̈րա̈ն չինա̈ր, կարել չիքյ ճըլլի տըեղ հանիքյ, տանձը չինա̈ր, լո̈ւվանալ չի, մեհենգյ հիլին էլ ա կեննում, վըեր ծըեր մաշնակ ախպորը շատ պեննում կարող ա քյո̄մա̈գյ անըե, գյարա̈ն էլ ա կեննում, վըեր օղած վախտը մարթ ո̈ւրա̈ն օղած տըեղը կըհանըե, տանձը կեննում չի, ետնան ծըեր կուճուր ախպըերը իմ հոր ու մոր տիժա̈ր պեներն էլ ա ըրալ, գո̈ւզը նա կինի, վըեր ինձ ծըեր կուճուր ախպըերն օղըե։

Տրանավ էլ խոսկը պըծնում ա, իրեք ախպըերը ծիյանքը նստում ըն, քյինա̈մ տըեհնամ կուճուր ախպորը մորն աչկըերը թուռացած, տանը նստած։ Կուճուր ախպորն անավ տուված օցը ջանան եռ ա տամ, քյինա̈մ հա̈քյին քսո̈ւմ աչկըերը, լո̈ւվըցնում։ Մարը եչում ա. տըեհնում ո̈ւրան տղան ա եկալ, շատ ա ուրխանում։ Տղան մորը յոր ա օնում, քյինա̈մ թաքավըերեն ըխճըկանը պալատը, օխտը օր, օխտը քշեր հըրսանեքյ ըն անում, չուքանեն նան թաքավըերեն ըխճըկանը փսակում, մնամ ըտըեղ։